

CRNA GORA
AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE KOMUNIKACIJE I
POŠTANSKU DJELATNOST

Broj: 0506-8471/3
Podgorica, 26. 12. 2017. godine

OTVORENI JAVNI KONSULTATIVNI PROCES
POVODOM PRIPREME PREDLOGA
PLANA RASPODJELE RADIO-FREKVENCIJA IZ OPSEGA 174-230 MHZ I
470-694 MHZ ZA DTT I T-DAB SISTEME

PRAVNI OSNOV ZA IZRADU PLANA RASPODJELE RADIO-FREKVENCIJA IZ OPSEGA 174-230 MHZ I 470-694 MHZ ZA DTT I T-DAB SISTEME

Shodno Zakonu o elektronskim komunikacijama ("Službeni list Crne Gore", broj 40/13, 56/13 i 2/17) upravljanje radio-frekvencijskim spektrom, kao ograničenim resursom, obuhvata planiranje, dodjelu, koordinaciju, monitoring i kontrolu korišćenja radio-frekvencijskog spektra. Radio-frekvencijskim spektrom upravlja Agencija u skladu sa međunarodnim sporazumima (Konvencijom i propisima o radiokomunikacijama Međunarodne unije za telekomunikacije (ITU), odnosno pomenutim zakonom, a u skladu sa Planom namjene radio-frekvencijskog spektra i planovima raspodjele radio-frekvencija donijetim u skladu sa Planom namjene.

Planom namjene radio-frekvencijskog spektra utvrđuje se namjena radio-frekvencijskih opsega za pojedine radiokomunikacione službe, u skladu sa propisima o radiokomunikacijama Međunarodne unije za telekomunikacije. Planom namjene radio-frekvencijskog spektra za radio-frekvencijske opsege utvrđuju se: namjena za jednu ili više radiokomunikacionih službi u Crnoj Gori, korišćenje u svrhu jedne ili više odgovarajućih primjena ili jedne ili više različitih tehnologija, pri čemu upotreba pojedinih radio-frekvencijskih opsega može biti nezavisna od primijenjene tehnologije (tehnološki neutralna upotreba), namjena u svrhu civilne i/ili vojne upotrebe, kao i uslovi korišćenja pripadajućih radio-frekvencija, kojima se može upućivati na primjenu odgovarajućih odluka i preporuka Međunarodne unije za telekomunikacije, Evropske konferencije administracija za poštu i telekomunikacije (CEPT) i drugih nadležnih međunarodnih organizacija i institucija, kao i drugih propisa, međunarodnih ugovora i sporazuma. Plan namjene radio-frekvencijskog spektra donosi Vlada Crne Gore.

Odlukama Svjetskih konferencija o radio-komunikacijama WRC-2012 i WRC-2015, opsezi 790-862 MHz (800 MHz) i 694-790 MHz (700 MHz) respektivno, su pored radio-difuzne i fiksne službe, namijenjeni i mobilnoj službi na primarnoj osnovi. Strateško opredjeljenje svih administracija članica

Evropske unije jeste dodjela pomenutih opsega mobilnoj službi, pri čemu je postupak dodjele za 800 MHz u većini država uključujući i Crnu Goru već završen. U narednom periodu očekuje se i dodjela opsega 700 MHz takođe mobilnoj službi.

Planom namjene radio-frekvencijskog spektra ("Službeni list" CG broj 32/17) između ostalog prepoznat je značaj opsega 700 MHz za pružanje mobilnih širokopojasnih usluga.

Članom 98 Zakona o elektronskim komunikacijama je propisano da se planom raspodjele radio-frekvencija iz određenog opsega utvrđuje podjela opsega na radio-frekvencijske kanale, bliži uslovi, način korišćenja i način dodjele radio-frekvencija jednoj ili više određenih radiokomunikacionih službi, saglasno Planu namjene radio-frekvencijskog spektra. Planove raspodjele radio-frekvencija donosi Agencija, vodeći računa o potrebama i zahtjevima korisnika, po sprovedenom postupku javnih konsultacija. U postupku donošenja planova raspodjele radio-frekvencija uzimaju se u obzir potrebe nacionalne i javne bezbjednosti i odbrane, zaštite od prirodnih i drugih elementarnih nepogoda, kao i potrebe hitnih službi i službi spašavanja.

Planovi raspodjele radio-frekvencija objavljuju se u "Službenom listu Crne Gore" i na internet stranici Agencije.

Imajući u vidu da je za opseg 694-790 MHz trenutno na snazi Plan raspodjele radio-frekvencija za digitalnu zemaljsku radio-difuziju ("Sl. list Crne Gore", br. 55/14, 39/16 i 34/17), Agencija je Planom rada za 2017. godinu predvidjela donošenje Plan raspodjele radio-frekvencija za digitalnu zemaljsku radio-difuziju, koji će se odnositi na opsege 174-230 MHz i 470-694 MHz, kao i donošenje Plana raspodjele radio-frekvencija iz opsega 694-790 MHz za MFCN (TRA-ECS) sisteme.

Shodno članu 33 Zakona o elektronskim komunikacijama, Agencija, u pripremi akata koji mogu imati uticaj na tržište elektronskih komunikacija, sprovodi javne konsultacije. Javne konsultacije o Predlogu Plana raspodjele radio-frekvencija iz opsega 174-230 MHz i 470-694 MHz za DTT i T-DAB sisteme sprovode se u skladu sa Uputstvom o vođenju otvorenog konsultativnog procesa u sektoru elektronskih komunikacija i poštanskih usluga, usvojenim od strane Savjeta Agencije, broj 0901-4451/1 od 19. 05. 2017. godine.

PLAN RASPODJELE RADIO-FREKVENCIJA IZ OPSEGA 174-230 MHz I 470-694 MHz ZA DTT I T-DAB SISTEME

Plan raspodjele radio-frekvencija za digitalnu zemaljsku radio-difuziju (u daljem tekstu Plan raspodjele) utvrđuje podjelu opsega 174-230 MHz i 470-790 MHz na radio-frekvencijske kanale, bliže uslove i način korišćenja radio-frekvencija za radio-difuznu službu koja koristi zemaljske stanice za digitalno emitovanje televizijskog (DTT) ili radijskog (T-DAB) sisteme.

Opredjeljenjem opsega 694-790 MHz (opseg 700 MHz) za mobilnu službu značajno su redukovani radio-frekvencijski resursi za potrebe digitalne zemaljske radio-difuzije, stoga je jedan od važnih koraka u procesu pripreme za korišćenje tog opsega od strane mobilne službe, replaniranje Ženeva GE06 sporazuma prema proceduri koja je definisana samim sporazumom, a koju administracije članice Međunarodne unije za telekomunikacije (ITU) potpisnice istog, sprovode u svrhu obezbjeđivanja dodatnih resursa za radio-difuznu službu u preostalom dijelu opsega odnosno 470-694 MHz. Uzimajući u obzir kompleksnost replaniranja u regionu i razmatranja o budućem korišćenju UHF opsega za potrebe elektronskih komunikacionih sistema uopšte, Evropska komisija je u okviru

Grupe za upravljanje radio-frekvencijskim spektrom (RSPG) inicirala formiranje više koordinacionih grupa na multilateralnom nivou, čije su članice ne samo države Evropske unije već i države kandidati za članstvo, a u okviru kojih se u proteklom periodu vršilo usaglašavanje novih dodjela za potrebe radio-difuznih sistema.

Agencija je u protekle dvije godine učestvovala u radu dvije multilateralne koordinacione grupe. Forum za implementaciju digitalne dividende Južne Evrope (South European Digital Dividend Implementation Forum-SEDDIF) okuplja administracije: Austrije, Bosne i Hercegovine, Bugarske, Crne Gore, Grčke, Hrvatske, Mađarske, Makedonije, Rumunije, Slovenije, Srbije, Turske i Ukrajine. Pomenute države su u proteklom periodu usaglasile koordinacione zahtjeve za replaniranje Ženeva 06 Sporazuma uključujući i tekst Multilateralnog okvirnog sporazuma koji je potpisan 06. 12. 2017. godine u Budimpešti na završnom sastanku ove grupe.

Tokom 2017. godine, Agencija je takođe učestvovala i u radu Jadransko-Jonske koordinacione grupe koju su sačinjavale administracije Albanije, Crne Gore, Grčke, Hrvatske, Italije, San Marina i Slovenije. Multilateralni okvirni sporazum administracija ove grupe finalno je usaglašen na završnom sastanku koji je održan u Tivtu, 03. 10. 2017. godine i potpisan od strane administracija Crne Gore, Grčke, Hrvatske, Italije i Slovenije. Administracije Albanije i San Marina naknadno će donijeti odluku o potpisivanju ovog sporazuma.

Potpisivanje ovih sporazuma je veoma važno za dalji razvoj sektora elektronskih komunikacija i sektora audio-vizuelnih medijskih usluga, jer su, uzimajući u obzir različite kvantitativne i kvalitativne zahtjeve za buduće korišćenje digitalne televizije u radio-frekvencijskom opsegu 470-694 MHz, postignuti uslovi za ravnopravan pristup radio-frekvencijskom spektru od strane zemalja potpisnica sporazuma.

Uzimajući u obzir postojeće upise iz Ženeva 06 Sporazuma u opsegu 470-694 MHz od kojih se trenutno za Crnu Goru mogu rekonstruisati svega 3 mreže sa nacionalnim pokrivanjem, nakon usaglašavanja novih dodjela u pomenutom opsegu i potpisivanja multilateralnih sporazuma, u Crnoj Gori će biti moguće rekonstruisati ukupno 6 nacionalnih pokrivanja i izvjestan broj lokalnih pokrivanja. Nove radio-frekvencijske dodjele mogu biti korišćene za budući razvoj digitalne zemaljske radio-difuzije u Crnoj Gori za izgradnju komercijalnih mreža za pružanje audiovizuelnih medijskih sadržaja.

Administracije potpisnice multilateralnih sporazuma o replaniranju imaju za cilj da u narednom periodu implementiraju Odluku Evropskog Parlamenta i Savjeta 899 od 17. 05. 2017. godine povodom korišćenja radio-frekvencijskog opsega 470-790 MHz, koja između ostalog obavezuje članice Evropske unije da najkasnije do 30. 06. 2020. godine, izvrše oslobodanje opsega 694-790 MHz od strane radio-difuzne službe i njegovu dodjelu za zemaljske sisteme za pružanje bežičnih širokopojasnih elektronskih komunikacionih usluga. Uporedo emisije digitalne televizije će se vršiti isključivo u opsegu 470-694 MHz. Za one administracije koje nijesu u mogućnosti da se usaglase sa ovim rokom, propisano je pod kojim tehničkim uslovima mogu nastaviti sa korišćenjem opsega 700 MHz za digitalnu televiziju i to u roku ne dužem od dodatne 2 godine, a da se ne izaziva štetna smetnja administracijama koje budu implementirale mobilne širokopjasne pristupne mreže u opsegu 700 MHz.

Crna Gora je jedna od prvih država u Evropi koja je opseg 694-790 MHz oslobodila od korišćenja od strane radio-difuzne službe, a pristupanjem gore nevedenim međunarodnim sporazumima obezbijeđeni su dodatni resursi za trenutne i buduće potrebe radio-difuzne službe. Stoga Agencija smatra da se od dana stupanja na snagu predmetnih sporazuma stiču uslovi za donošenje novog

Plana raspodjele radio-frekvencija za digitalnu zemaljsku radio-difuziju čiji će sastavni dio pored trenutno važećih dodjela iz Ženeva 06 Plana u opsezima 174-230 MHz i 470-694 MHz postati i nove radio-frekvencijske dodjele za potrebe digitalne zemaljske televizije u opsegu 470-694 MHz u skladu sa sporazumima država SEDDIF i Jadranko-Jonske grupe, kao što je prethodno navedeno.

Stoga je pripremljen novi Plan raspodjele radio-frekvencija iz opsega 174-230 MHz i 470-694 MHz za DTT i T-DAB sisteme, kojim se:

1. Stavlja van snage Plan raspodjele radio-frekvencija za digitalnu zemaljsku radio-difuziju ("Sl. list Crne Gore", br. 55/14, 39/16 i 34/17), tako da opseg 694-790 MHz ubuduće neće biti planiran za korišćenje od strane radio-difuzne službe.
2. Radio-frekvencijske dodjele u opsegu 470-694 MHz dopunjavaju se novim dodjelama koje su rezultat koordinacije radio-frekvencija u SEDDIF i Jadransko-Jonskoj grupi (status SEDDIF/AI).
3. Radio-frekvencijske dodjele u opsegu 470-694 MHz dopunjavaju se novim dodjelama za pojedinačne lokacije saglasno važećim dodjelama iz GE06 Plana za odgovarajuće allotment zone, a u skladu sa podnijetim zahtjevom broj 02-5011 od 27. 10. 2017. godine privrednog društva „Radio-difuzni centar” d.o.o. Podgorica, za dopunu Plana raspodjele koja se odnosi na korišćenje radio-frekvencija na određenim lokacijama za potrebe realizacije dodatnih predajnika druge mreže sa nacionalnim pokrivanjem, i to sljedećih: Bjelasica Virpazar, Nikšićka Župa, Ostrog, Femića Krš, Babac, Bogišin Krš, Šavnik, Zavorovi, Vrulja, Gosteč, Petnjica, Gusinje, Lepenac, Bablja Greda i Pitomine. Puštanje u rad ovih predajnika ima za cilj da se u što je moguće većem procentu obezbijedi pokrivenost stanovništva signalom drugog multipleksa (MUX2), a pri tome se ne ugrožavaju prava drugih korisnika radio-frekvencija.

PRIKUPLJANJE, RAZMATRANJE KOMENTARA, MIŠLJENJA I SUGESTIJA

Komentari, mišljenja i sugestije, povodom objavljenog konsultativnog dokumenta dostavljaju se elektronski putem e-mail-a [ekip@ ekip.me](mailto: ekip@ ekip.me), i putem pošte na adresu Bulevar Džordža Vašingtona br. 56, 81000 Podgorica, sa naznakom "Za javne konsultacije: Predlog plana raspodjele radio-frekvencija iz opsega 174-230 MHz i 470-694 MHz za DTT i T-DAB sisteme".

Nakon sprovedenog postupka razmatranja komentara, mišljenja i sugestija od zainteresovanih subjekata, Agencija će utvrditi konačan tekst Plan raspodjele radio-frekvencija iz opsega 174-230 MHz i 470-694 MHz za DTT i T-DAB sisteme. Agencija će kroz izvještaj obavijestiti učesnike javnih konsultacija o stavovima Agencije u odnosu na date komentare, mišljenja i sugestije koji su dostavljeni u procesu javnih konsultacija.

TRANSPARENTNOST JAVNOG KONSULTATIVNOG PROCESA

Predlog plana raspodjele radio-frekvencija iz opsega 174-230 MHz i 470-694 MHz za DTT i T-DAB sisteme, prispjeli komentari, mišljenja i sugestije na predmetni dokument, koji prispiju u za to predviđenom roku, kao i odgovori i stavovi Agencije na prispjele komentare, mišljenja i sugestije od zainteresovanih subjekata, će se arhivirati i učiniti dostupnim objavljivanjem na internet prezentaciji Agencije na adresi www. ekip.me.

ROKOVI ZA OBAVLJANJE KONSULTATIVNOG PROCESA

	Faza konsultativnog procesa	Vrijeme trajanja/Dan objave	Komentar
I	Početak javnog konsultativnog procesa povodom pripreme Predloga plana raspodjele radio-frekvencija iz opsega 174-230 MHz i 470-694 MHz za DTT i T-DAB sisteme	27. 12. 2017. godine	
II	Dostavljanje komentara, mišljenja i sugestija na Predlog plana raspodjele radio-frekvencija iz opsega 174-230 MHz i 470-694 MHz za DTT i T-DAB sisteme	28 dana od dana početka konsultativnog procesa	
III	Razmatranje prispjelih komentara, mišljenja i sugestija i objavljivanje odgovora i stavova Agencije	21 dan od dana završetka prethodne faze	
IV	Usvajanje Plana raspodjele radio-frekvencija iz opsega 174-230 MHz i 470-694 MHz za DTT i T-DAB sisteme od strane savjeta Agencije	15 dana od dana završetka prethodne faze	

Predsjednik Savjeta
dr Šaleta Đurović